

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

«ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ Ι: ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟΙ ΧΡΟΝΟΙ»

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Θετικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	86Υ19	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία Επιστημών Ι: Αρχαιότητα και Μέσοι Χρόνοι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	https://eclass.uoa.gr/courses/PHS297/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ο γενικός στόχος του μαθήματος ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ Ι: ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΟΙ ΧΡΟΝΟΙ είναι διττός: (α) Να προσφέρει μια επισκόπηση της εξέλιξης των πιο σημαντικών επιστημονικών ιδεών από τις αρχές της δεύτερης χιλιετίας π.Χ. έως τα μέσα του 15^{ου} αιώνα μ.Χ. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα μελετηθούν θεμελιώδη επιστημονικά κείμενα που γράφτηκαν σε αυτή την εκτεταμένη ιστορική περίοδο και θα συζητηθούν οι ποικίλοι τρόποι με τους οποίους ο άνθρωπος προσπάθησε να κατανοήσει, να εξηγήσει και να ελέγξει τη φύση. Αναπόσπαστο στοιχείο του μαθήματος είναι η μελέτη των πρωτογενών πηγών (σε δόκιμη νεοελληνική απόδοση, όπου κρίνεται απαραίτητο), προκειμένου οι φοιτητές να εξοικειωθούν με το περιεχόμενο αλλά και τη μορφή που είχε ο επιστημονικός λόγος σε διαφορετικές ιστορικές περιόδους. Επιπλέον, θα συζητηθούν οι αλληλεπιδράσεις της επιστήμης, της φιλοσοφίας και της θρησκείας εντός διαφορετικών ιστορικών, κοινωνικών, θεσμικών και πολιτισμικών πλαισίων. (β) Να αναπτύξει την κριτική σκέψη των φοιτητών σχετικά με το πώς η ιστορία της αρχαίας επιστήμης έχει κατανοηθεί και γραφεί τα τελευταία εκατό, περίπου, χρόνια. Υπό αυτό το πρίσμα, θα αξιολογηθούν μια σειρά από δευτερογενείς πηγές και θα συζητηθεί το πρόβλημα του αναχρονισμού όπως εμφανίζεται στην ιστορία της αρχαίας επιστήμης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Αποκτήσουν μια ευρεία κατανόηση της εξέλιξης των επιστημονικών ιδεών από την αρχαιότητα μέχρι τον Μεσαίωνα.
- Εμβαθύνουν περισσότερο σε ένα θέμα της δικής τους επιλογής (στο πλαίσιο μιας ατομικής εργασίας).

- Εξοικειωθούν με τις μορφές επιστημονικού λόγου σε διάφορες ιστορικές περιόδους καθώς και με κάθε είδους ιστορικά τεκμήρια (όργανα, εργαλεία κ.ά.) που σχετίζονται την επιστημονική δραστηριότητα.
- Κατανοούν τα θεμελιώδη ιστορικά ερωτήματα σχετικά με την εξέλιξη της επιστήμης και τον ρόλο της στην κοινωνία.
- Διακρίνουν τις πρωτογενείς από τις δευτερογενείς πηγές και να αξιολογούν κριτικά σχετικές ιστοριογραφικές προσεγγίσεις.
- Εξοικειωθούν με την σύγχρονη ορολογία και μεθοδολογικές προσεγγίσεις του κλάδου της ιστορίας της αρχαίας επιστήμης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή. Πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές. Μεθοδολογικές προσεγγίσεις.
2. Προ-ελληνική επιστήμη I. Αίγυπτος.
3. Προ-ελληνική επιστήμη II. Μεσοποταμία.
4. Οι απαρχές της ελληνικής επιστήμης I. Θαλής. Η διαμάχη για τη θεωρία περί αφροασιατικών ριζών της αρχαίας ελληνικής σκέψης («Μαύρη Αθηνά»).
5. Οι απαρχές της ελληνικής επιστήμης II. Η διαμάχη για την προέλευση της έννοιας της απόδειξης.
6. Ελληνική φιλοσοφία και επιστήμη I. Η Πλατωνική Ακαδημία.
7. Ελληνική φιλοσοφία και επιστήμη II. Αριστοτέλης και Λύκειο.
8. Τα ελληνικά μαθηματικά I. Ευκλείδης. Η διαμάχη για τη «γεωμετρική άλγεβρα».
9. Τα ελληνικά μαθηματικά II. Αρχιμήδης. Διόφαντος.
10. Οι αστρονομικές θεωρίες από την αρχαιότητα έως τον Πτολεμαίο.
11. Η σχολιαστική παράδοση της Ύστερης Αρχαιότητας.
12. Η επιστήμη στο Βυζάντιο.
13. Η επιστήμη στον Ισλαμικό Κόσμο.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη. (Στο πλαίσιο του μαθήματος διοργανώνονται επίσης: (α) προβολή ταινίας (β) επίσκεψη σε σχετικό αρχαιολογικό χώρο/μουσείο.)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω του η-Τάξη
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Εργασία: 20% Γραπτή τελική εξέταση: 80%

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. G. E. R. Lloyd: *Αρχαία Ελληνική Επιστήμη*. Μτφ. Π. Καρλέτσα, επιμ. Γ. Χριστιανίδης. ΠΕΚ, 2013 (*Early Greek Science: (I) Thales to Aristotle, (II) After Aristotle* 1970-3).
2. D. C. Lindberg: *Οι Απαρχές της Δυτικής Επιστήμης*. Μτφ. Η. Μαρκολέφας. ΠΕ Ε.Μ.Π., 1997 (*The Beginnings of Western Science* 1992).

Πέραν των συγγραμμάτων, οι φοιτητές θα έχουν πρόσβαση σε επιπλέον υλικό, σημειώσεις και συμπληρωματική βιβλιογραφία στη σελίδα του μαθήματος στο η-Τάξη.